

РЕШЕНИЕ

№ 21010

гр. София, 19.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 61 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ Н. СТОЙКОВА

при участието на секретаря БИЛЯНА ЕМ. ПЕТРОВА
като разглежда докладваното от МАРИЯ Н. СТОЙКОВА Гражданско дело № 20221110156926 по описа за 2022 година

Производството е образувано е по искова молба, подадена от С. С. В. срещу Дирекция „***“ – МВР, с която е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР за заплащане на сумата от 8100 лв., представляваща неизплатена легова равностойност на храна за периода от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г., ведно със законната лихва, считано от предявяването на иска – 20.10.2022 г., до окончателното плащане.

Ищцата твърди, че с ответника били обвързани от валидно служебно правоотношение, по силата на което заемала длъжността „главен експерт в сектор „Конкурсна дейност“ към отдел „Обществени поръчки“. Със заповед № 8121К-10386/14.09.2022 г. служебното й правоотношение било прекратено. Твърди, че за периода от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г. не й е предоставяна полагащата й се безплатна храна, нито й е заплащана леговата й равностойност, определена на 120 лв. със заповеди на министъра на вътрешните работи от 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Сочи, че разпоредбата на чл. 141, ал. 1 ЗМВР е приложима и по отношение на държавните служители, независимо, че съгласно чл. 142, ал. 4 ЗМВР статутът й се урежда от ЗДСл. Излага доводи, че с издаването на Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или леговата й равностойност на служителите на МВР министърът неправомерно е ограничил правото й на безплатна храна и е излязъл извън рамките на законовата му делегация по чл. 181, ал. 5 ЗМВР, като е ограничил кръга на правоимащите служители до тези по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 ЗМВР и е изключил служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исквата молба от ответника Дирекция „***“ – МВР, с който оспорва иска като неоснователен. Поддържа, че след 02.02.2017 г. на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, включително на ищцата, не е изплащана леговата равностойност за храна, поради обстоятелството че на същите е определена индивидуална основна заплата, включваща и леговата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Твърди, че нормата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР не следва да се разглежда чрез

съпоставяне с останалите норми в ЗМВР, доколкото законодателят изрично е определил статутът на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР да е по ЗДСл, в който не се предвижда предоставянето на храна или левовата ѝ равностойност. При условията на евентуалност релевира възражение за изтекла погасителна давност.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е иск с правно основание чл. 181, ал. 1, т. 2 ЗМВР.

За основателността на предявения иск в тежест на ищеца е да докаже, че през процесния период между страните е съществувало валидно служебно правоотношение, по силата на което е бил служител при ответника; че в негова полза е възникнало вземане за левовата равностойност на безплатната храна по чл. 181, ал. 1 ЗМВР, както и размерът на същата. С оглед релевираното възражение за изтекла погасителна давност в тежест на ищеца е да установи и факти, представляващи основание за спиране и/или прекъсване на давността.

В тежест на ответника (при установяване на горните факти) е да докаже положителния факт на плащане на претендираното обезщетение, включително да установи, че левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР е включена като компонент в индивидуалната основна заплата на ищеца.

С оглед становището на ответника и на основание чл. 153 ГПК като безспорни и ненуждаещи се от доказване по делото (с доклада) са отделени следните обстоятелства: наличието на служебно правоотношение между страните в периода от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г., по силата на което ищцата е заемала длъжността „главен експерт в сектор „Конкурсна дейност“ към отдел „Обществени поръчки“, имаща статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал.1, т. 2 от ЗМВР, считано от 01.02.2017 г.; че за исковия период 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г. ответникът не е изплащал отделно от индивидуалната основна месечна заплата левовата равностойност на храната в месечен размер от 120 лв.

Предвид изложеното спорен по делото въпроса дали на ищцата в качеството ѝ на държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, след преобразуването на служебното ѝ правоотношение на 01.02.2017 г. се дължи предоставяне на храна или левовата ѝ равностойност, по смисъла на чл.181, ал.1 от ЗМВР.

Съгласно разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР в приложимата му редакция на служителите на МВР се осигурява храна или левовата □ равностойност. Служителите на МВР според чл. 142, ал. 1 са държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението (т.1), държавни служители (т.2) и лица, работещи на трудово правоотношение (т.3).

Съгласно разпоредбата на чл.142, ал.4 ЗМВР статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител и с чл. 56, чл. 151, ал. 1 и 7 , чл. 156, ал. 4, чл. 181, ал. 3, чл. 182, чл. 185, ал. 1, чл. 186а, чл. 190, ал. 2, чл. 191 и 233 от този закон. В чл.1 ЗМВР е предвидено, че този закон урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР /МВР/ и статута на служителите в него. Настоящият съдебен състав счита, че цитираната разпоредба е обща и се отнася и до служители на ЗМВР със статут по чл.142, ал.1, т.2 доколкото не са налице изрични норми, които да изключат приложението ѝ.

Разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР не разграничава служителите в системата на МВР, както и не съдържа ограничение относно служителите, на които се следва храна или левовата □ равностойност. Обстоятелството, че ЗМВР препраща към ЗДСл по отношение статута на отделна категория служители в системата на МВР не означава, че тези служители са изключени от приложното поле на специалния закон. Напротив ЗДСл е приложим

относно статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР само и единствено при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Следователно, доколкото разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР не провежда разграничение относно категориите служители на МВР, които имат право да получат безплатна храна или левовата ѝ равностойност, съдът приема, че всички служители на МВР, в т.ч. и държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, имат това право.

Съгласно § 69, ал.1 от ПЗРЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017 г./ служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от Закона за изменение и допълнение на Закона за МВР /ДВ, бр. 14 от 2015 г./ и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на МВР и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон. При назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал.1 /ал.6/. Следователно ЗМВР изрично урежда, че в хипотези на преобразуване по силата на закона на правоотношенията със служителите в такива по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се дължи левова равностойност за неосигурена храна.

Обстоятелството, че в чл.1 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на МВР е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 ЗМВР и по § 86 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР не променя този извод, тъй като законът не е делегирал на министъра на вътрешните работи да определя кои служители следва да получават храна или парична равностойност, а само да определи условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал.1-3 ЗМВР /чл. 181, ал.4 ЗМВР/.

Предвид изложеното съдът намира, че на ищцата в качеството на служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се дължи храна или левовата ѝ равностойност през процесния период

Недоказано се явява твърдението на ответника, че ищцата е получила паричната равностойност на полагаемата ѝ се храна, тъй като същата е била включена в основното ѝ трудово възнаграждение и ѝ е била заплатена.

Видно от съдържанието на приетата като писмено доказателство по делото Заповед № 8121К-1677/03.02.2017 г. на министъра на вътрешните работи, след преобразуване на правоотношението между страните в служебно такова по ЗДСл, считано от 01.02.2017 г., на ищцата била определена основна месечна заплата в размер на 1859 лв., ниво на основна месечна заплата – 14, и степен на основната месечна заплата – IV.

От заключението на изслушаната по делото съдебно-счетоводна експертиза, неоспорена от страните, и която съдът кредитира изцяло като обективно и компетентно изготвена, се установява, че за процесния период от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г., към brutното възнаграждение на ищцата като отделен компонент не е била включена левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Вещото лице е посочило, че за процесния период от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г. на ищцата са изплащани възнаграждения, формирани от основна месечна заплата и периодически изплащани суми за допълнително възнаграждение за постигнати резултати – по 55 лв. за на тримесечие, които са облагани с данък по ЗДДФЛ. Освен това има изплатени суми за работно облекло по 250 лв. на година, които не са облагани с данък по ЗДДФЛ и не са включени в осигурителния доход на ищцата, изплатени са и суми за награди, също необлагаеми.

Според чл. 181, ал. 4 ЗМВР размерът на сумите и доволствията по ал. 1 – 3 се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. По делото са приобщени като доказателства Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР и заповеди съответно № 8121з-1716/28.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г., № 8121з1464/31.12.2019 г., в сила от 01.01.2020 г., № 8121з-1410/30.12.2020 г., в сила от 01.01.2021 г. и Заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г., в сила от 01.01.2022 г., издадени от министъра на вътрешните работи, отнасящи се единствено за служителите на МВР по [чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3](#) и [ал. 3 ЗМВР](#). Предвид липсата на изрични заповеди на министъра на вътрешните работи, с които да се определя размерът на левовата равностойност на храната на служителите в МВР по [чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР](#), следва по аналогия съответно приложение да намерят приетите като писмени доказателства по делото заповеди на министъра на вътрешните работи за определяне левовата равностойност на храната на служителите в МВР по [чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3](#) и [ал. 3 ЗМВР](#). С оглед на изложеното и на основание [чл. 181, ал. 1 ЗМВР](#), вр. чл. 4 от Наредба № 8121з-773/01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР и заповедите на министъра на вътрешните работи по [чл. 181, ал. 4](#), вр. [ал. 1 ЗМВР](#) за определяне размера на левовата равностойност на храната на служителите в МВР, на С. С. В. за процесния период се дължи ежемесечно сумата 120 лв. левова равностойност на неосигурена храна. Следователно дължимото обезщетение за неосигурена храна за исковия период от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г. (67 месеца и 15 дни), се равнява на сумата от 8100 лв.

По релевираното в отговора на исковата молба възражение за погасителна давност, съдът намира следното:

Задължението за заплащане на левовата равностойност на храната на служителите на МВР е срочно - за всеки календарен месец, поради което и приложим към същото е краткият 3-годишен давностен срок по [чл. 111 ЗЗД](#).

Съгласно [чл. 116, б. „б“, предл. 1 ЗЗД](#) давността се прекъсва с предявяване на иск, а съгласно [чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД](#) – спира да тече докато трае съдебното производство относно вземането. В случая претенцията за парична равностойност на храната е заявена за периода от 01.02.2017 г. до 15.09.2022 г., а исковата молба е подадена в съда на 20.10.2022 г. Предвид приложимост на специалната 3-годишна давност в случая се обуславя изводът, че погасени по давност са всички вземания, чиято изискуемост е настъпила преди 20.10.2019 г. Ето защо погасени по давност са вземанията за периода от 01.02.2017 г. до 30.09.2019 г. На основание чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, във връзка с § 13 от ПЗР на ЗИД на Закона за здравето /обн. ДВ, бр. 44/2020 г., в сила от 14.05.2020 г./ давността е спряна в периода 13.03.2020 г. – 20.05.2020 г. Въз основа на вменената по [чл. 162 ГПК](#) компетентност на съда за определяне размера на основателната част от иска, съдът намира, че непогасните по давност вземания възлизат на сумата от 4000 лв. Следователно искът по чл. 181, ал. 1 ЗМВР се явява основателен и следва да бъде уважен за сумата от 4000 лв., дължима за периода от 01.10.2019 г. до 15.09.2022 г., като за разликата над тази сума до пълния предявен размер от 8100 лв. и за периода от 01.02.2017 г. до 30.09.2019 г., следва да бъде отхвърлен, като погасен по давност.

Като законова последица върху главницата следва да се присъди и законната лихва от дата на подаване на исковата молба 20.10.2022 г. до окончателното изплащане.

По разноските:

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал.1 ГПК ищцата има право на направените в производството разноски съразмерно с уважената част на иска. Същата претендира такива за адвокатско възнаграждение в размер на сумата 735 лв. Размерът на адвокатското възнаграждение е съобразен с минималния такъв съгласно правилото на чл. 7,

ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, с оглед на което и възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК, направено от ответника, е неоснователно. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищцата има право на разноски в размер на 362,96 лв. съразмерно на уважената част от иска.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът има право на направените в производството разноски съразмерно на отхвърлената част от претенцията в размер на 50,62 лв. – за юрисконсултско възнаграждение (при определено от съда на основание чл. 78, ал. 8 ГПК юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.).

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС държавна такса в размер на 160 лв. и депозит за вещото лице по съдебно – счетоводната експертиза, платен от бюджета на съда в размер на 148,15 лв., или общо сума в размер на 308,15 лв., представляваща разноски по делото, съразмерно с уважената част от иска.

Така мотивиран, Софийски районен съд,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Дирекция „****“ – МВР, да заплати на С. С. В., ЕГН *****, на основание чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР сумата от 4000 лв., представляваща неизплатена легова равностойност на храна за периода от 01.10.2019 г. до 15.09.2022 г., ведно със законната лихва, считано от предявяването на иска – 20.10.2022 г., до окончателното плащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над сумата от 4000 лв. до пълния предявен размер от 8100 лв. и за периода от 01.02.2017 г. до 30.09.2019 г., като погасен по давност.

ОСЪЖДА Дирекция „****“ – МВР, да заплати на С. С. В., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 362,96 лв., представляваща направени разноски по делото, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА С. С. В., ЕГН *****, да заплати на Дирекция „****“ – МВР, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от 50,62 лв., представляваща направени разноски по делото, съразмерно на отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА Дирекция „****“ – МВР да заплати на основание чл. 78, ал. 6 ГПК по сметка на СРС сумата в размер на 308,15 лв., представляваща разноски по делото съразмерно на уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____